

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 18.11.2024

ČÍSLO: 210/2024

VYBAVUJE: MGR. KOVÁČ

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

**AKČNÉ PLÁNY K STRATÉGIÍ ROVNOSTI, INKLÚZIE A PARTICIPÁCIE RÓMOV DO ROKU 2030 NA
ROKY 2025 – 2027**

I. Úvod: Úrad vlády Slovenskej republiky dňa 7. novembra 2024 predložil na PPK materiál: „Akčné plány k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2025 – 2027“. Materiál predpokladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú rozpočtovo zabezpečené, negatívne vplyvy na rozpočty obcí a VÚC, ktoré sú rozpočtovo zabezpečené, pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívnych vplyvov na malé a stredné podniky, pozitívne sociálne vplyvy, pozitívne vplyvy na životné prostredie, pozitívno-negatívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti, a pozitívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia odporúča predkladateľovi materiálu doplniť do materiálu chýbajúcu časť 12. Zdroje – odkiaľ predkladateľ čerpal (údaje, čísla a fakty).

Odôvodnenie: Predkladateľ je povinný v zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov predmetnú časť vyplniť.

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie a kvalitatívne popísať pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie v časti 3.4. Iné vplyvy.

Komisia zároveň žiada o bližšie popísanie pozitívnych vplyvov predloženého materiálu na podnikateľské prostredie, vrátane MSP, v súvislosti s avizovaným a v Doložke vybraných vplyvov vyznačeným pozitívnym vplyvom predloženého materiálu na podnikateľské prostredie, vrátane MSP.

Odôvodnenie: Predkladateľ vyznačil v časti „9. Vybrané vplyvy“ pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie a MSP, ale nevypracoval predmetnú analýzu. Ak predkladateľ materiálu vyznačí v Doložke vybraných vplyvov jednotlivý vplyv, je povinný vypracovať aj analýzu predmetného vplyvu s kvalitatívnym popisom, či kvantifikáciou.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov sú označené negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy ako aj negatívne vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov ako

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

rozpočtovo zabezpečené. Zároveň je označený žiadny vplyv na limit verejných výdavkov. V poznámke je uvedené, že „materiál bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý sa predkladateľ pokúsil zo všetkých dostupných zdrojov a informácií čo najpresnejšie vyčíslieť a uviesť v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy“ a že „Predkladateľ v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy vybrané položky nedokázal kvantifikovať, a to z dôvodu, že tieto budú súčasťou rozpočtu jednotlivých rezortov a aktuálne nie je možné určiť, v akej výške budú financie na konkrétny účel uvoľnené.“.

Vo vlastnom materiáli sú pri niektorých opatreniach/aktivitách kvantifikované výdavky zo zdroja štátny rozpočet (napr. aktivita 6.2.3 na str. 23, opatrenie 6.4 na str. 25-26, aktivita 2.3.6 na str. 41, aktivita 2.1.1 na str. 53 atď.), pritom v tabuľke v bode 2.1 analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy sú v riadku rozpočtové prostriedky uvedené nulové hodnoty. Analýzu vplyvov na rozpočet je potrebné dopracovať a doplniť do nej všetky identifikované vplyvy na rozpočet verejnej správy. Komisia tiež upozorňuje, že analýzu vplyvov na rozpočet je potrebné vypracovať vo formáte podľa aktuálne platnej Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov (od 1.10.2023).

V analýze vplyvov na rozpočet v tabuľke v bode 2.1 je potrebné doplniť chýbajúce údaje v jednotlivých súčtových riadkoch (napr. výdavky verejnej správy celkom, rozpočtové prostriedky), resp. upraviť chybné údaje v niektorých riadkoch (napr. v súčtovom riadku vplyv na ŠR sú uvedené sumy cca 26 – 41 mil. eur, pritom len EÚ zdroje sú vo výške 137 – 162 mil. eur).

Komisia tiež žiada k EÚ zdrojom uviesť aj príslušnú časť spolufinancovania zo ŠR (v súlade s údajmi uvedenými vo vlastnom materiáli). Takisto je do analýzy potrebné doplniť aj prostriedky POO.

Do tabuľky v bode 2.1 je potrebné doplniť aj programy v rámci programovej štruktúry dotknutých kapitol štátneho rozpočtu, v rámci ktorých sa rozpočtujú výdavky na realizáciu akčných plánov.

V tabuľke v bode 2.1 v riadku „Financovanie zabezpečené v rozpočte“ nie sú uvedené príslušné sumy výdavkov za jednotlivé roky, čo je potrebné doplniť.

V analýze vplyvov na rozpočet nie sú vypracované podrobné tabuľky za výdavky podľa jednotlivých subjektov. V zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov sa vyplňajú tabuľky za výdavky podľa platnej ekonomickej klasifikácie za každý subjekt verejnej správy zvlášť. Uvedené Komisia žiada dopracovať.

Komisia tiež uvádza, že vplyvy na rozpočet sú v analýze vplyvov na rozpočet uvedené na roky 2025 až 2028, pritom v zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov sa vyžadujú údaje za bežný rok (t. j. aktuálny rok) a tri nasledujúce roky (zároveň je v doložke uvedené predloženie na vládu v decembri 2024).

Komisia upozorňuje, že prípadné dodatočné negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré súvisia s realizáciou akčných plánov, budú musieť byť zabezpečené v rámci schválených limitov dotknutých kapitol štátneho rozpočtu, resp. v rámci rozpočtov dotknutých subjektov rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia berie na vedomie, že predmetný materiál má vplyv na informatizáciu spoločnosti. Avšak predkladateľ nepostupoval pri vyplňaní analýzy vplyvov v súlade § 12 ods. 1 písm. b) zákona č. 95/2019 Z.z. o ITVS a metodikou na vypracovanie analýzy vplyvov. V zmysle uvedeného zákona musia byť do MetaIS zapisované/registrované aj plánované informačné systémy. V bode 6.3 sa neuvádzajú žiadne číselné údaje, príslušné údaje sa zapisujú do tohto bodu iba formou písmen X, A alebo B. Taktiež v doložke vplyvov nemá byť vyznačený negatívny, ale iba pozitívny vplyv. Negatívny vplyv sa vyznačuje pri odbúravaní elektronizácie rušením elektronických služieb prípadne celých systémov bez ich relevantných náhrad.

K sociálnym vplyvom

V predloženom materiáli sú uvedené rôzne opatrenia, ktoré zakladajú sociálne vplyvy. Viaceré z nich uvádzajú v texte konkrétne plánované úlohy s kvantifikáciou okruhu dotknutých osôb, napr. počet ovplyvnených žiakov v rámci systému včasného varovania pred predčasným ukončením školskej dochádzky, počet žiakov z MRK poberaúcich štipendium, počet osôb z obcí MRK, ktorí sa zapoja do programov podpory nadobúdania zručností pre trh práce na základe potrieb trhu práce, počet zamestnancov komunitných centier, ktorým sa poskytne kontinuálne odborné vzdelávanie, počet osôb, ktorým sa poskytnú integrované informačné a poradenské služby, počet osôb, ktorým bol schválený návrh na oddĺženie formou splátkového kalendára alebo konkurzu, počet osôb prijímajúcich sociálne alebo asistenčné služby v rámci svojpomocnej výstavby, počet domácností, ktorým sa zlepšia hygienické štandardy bývania v dôsledku vysporiadania pozemkov a iné. Vzhľadom na uvedené Komisia odporúča v časti 4.1.1 analýzy sociálnych vplyvov doplniť kvantifikáciu, koľkých jednotlivcov/domácností sa budú jednotlivé opatrenia v rámci uvedených akčných plánov týkať (odhadované počty za oblasť vzdelávanie, zamestnanosť, bývanie a zdravie).

Odôvodnenie: Vzhľadom na informácie uvádzané v predloženom materiáli, predkladateľ už v súčasnosti disponuje aspoň rámcovými predpokladanými počtami očakávaných ovplyvnených pracovných miest a je dôvodné predpokladať, že z týchto údajov vychádzal aj pri odhadovaní rozpočtovaných finančných prostriedkov.

V časti 4.1.1.f) analýzy sociálnych vplyvov Komisia odporúča uviesť iný dôvod chýbajúcej kvantifikácie.

Odôvodnenie: Informácia o realizovaní štatistického zisťovania EU SILC_MRK nie je dôvodom na neuskutočnenie ex-ante zhodnotenia a kvantifikácie resp. odhadu veľkosti predpokladaných vplyvov navrhovaných opatrení.

V časti 4.1.2 analýzy sociálnych vplyvov Komisia odporúča vypustiť uvedený negatívny sociálny vplyv, t. j. Komisia odporúča vypustiť celý text z častí 4.1.2 b) – f).

Odôvodnenie: Vzhľadom na charakter uvádzaných opatrení je zrejmé, že materiál má široké spektrum pozitívnych sociálnych vplyvov, ktoré spolu súvisia. Akčný plán Bývanie má za cieľ napr. „Zvýšiť kvalitu bývania v marginalizovaných rómskych komunitách“, Zlepšiť prístup a využívanie základnej technickej infraštruktúry a občianskej vybavenosti v marginalizovaných rómskych komunitách“, ktoré spolu s ostatnými akčnými plánmi (zamestnanosť, vzdelanie a zdravie) tvoria komplexnú

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

pomoc pre túto skupinu obyvateľov. Identifikovaný negatívny vplyv v skutočnosti nie je negatívnym sociálnym vplyvom, lebo uvedené zvýšenie výdavkov súvisí s opatreniami s pozitívnym vplyvom, na ktorých budú dotknuté skupiny participovať dobrovoľne resp. voľba uvedeného štandardu bývania bude na báze dobrovoľnosti.

Text z časti 4.4 b) analýzy sociálnych vplyvov Komisia odporúča presunúť do časti 4.2 tak, aby sa však neuvádzal duplicitne.

Odôvodnenie: V časti 4.4 b) sa zhodnocujú iba tie vplyvy, pri ktorých ide o vznik konkrétnych pracovných miest.

K vplyvom na manželstvo rodičovstvo a rodinu

Vypracovanú doložku vplyvov na manželstvo rodičovstvo a rodinu Komisia navrhuje doplniť a dopracovať v nižšie uvedených častiach v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov.

Odôvodnenie: Predkladaný materiál má vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, pretože jednotlivé opatrenia sú navrhnuté tak, aby podporovali inklúziu a rovnosť rómov, čo môže prispieť k celkovému zlepšeniu kvality života rómskych rodín. Samotný materiál „Akčné plány k Stratégii rovnosti inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2025 – 2027“ má pozitívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu v týchto oblastiach:

1. Akčný plán Vzdelávanie. Zlepšenie prístupu k vzdelaniu pre rómske deti môže viesť k lepším pracovným príležitostiam, čo môže stabilizovať rodinné prostredie. Vzdelávacie a výchovné programy pre rómske rodiny a ich deti môže pozitívne prispievať k stabilite rodiny, k výchove vlastných detí a ich identite. Od vzdelanostnej úrovne rodiny (rodičov) sa odvíja vzťah a prístup dieťaťa ku škole, teda fakt či dieťa považuje vzdelanie za dôležité pre jeho budúcnosť alebo len za nutnú povinnosť. Rómske deti, ktorých rodičia do učenia motivujú a zdôrazňujú im význam vzdelania, vo väčšej miere chcú ísť ďalej študovať a ich vzdelanostné aspirácie a túžba po seberealizácii sú vyššie.
2. Akčný plán Zamestnanosť. Rozšírením možností vytvorenia pracovných miest pre Rómov, príp. rómske rodiny nachádzajúce sa v pásme chudoby znamená zvýšenie zamestnanosti a ekonomickej stability rodín. Ekonomická stabilita rodín umožňuje využiť finančné prostriedky na pokrytie iných, prípadne spoločných aj voľnočasových aktivít s deťmi, čo upevňuje stabilitu rodiny a výchovu vlastných detí a pozitívne prispieva k znižovaniu konfliktov v rodinách, ktorých zdroj spočíva v nepriaznivej finančnej situácii.
3. Akčný plán Bývanie. Zlepšenie podmienok bývania môže poskytnúť bezpečnejšie a stabilnejšie prostredie pre rodiny, čo môže pozitívne podporiť zdravé rodinné vzťahy a výchovu detí.
4. Akčný plán Zdravie. Lepší prístup k zdravotným službám (prevencia) môže zlepšiť celkové zdravie rómskych rodín, čo môže mať pozitívny vplyv na rodičovstvo a starostlivosť o deti, ale taktiež preventívne pôsobiť voči prenikaniu látkových alebo nelátkových závislostí do rómskych rodín.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

Komisia navrhuje predkladateľovi, aby vyčíslil, prípadne určil predpokladaný počet rómskych rodín, ktoré budú spadať pod jednotlivé Akčné plány a zároveň Komisia odporúča predkladateľovi, aby dopracoval príslušnú analýzu vplyvov na manželstvo rodičovstvo a rodinu a jednotlivé vplyvy bližšie vyhodnotil najmä v bodoch 8.1.1, 8.1.5, 8.1.6, 8.2.2, 8.2.4, 8.3.1., 8.3.2. a 8.7.1.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

JUDr. Martin Semanco
predseda Komisie